

Erop uit! De wereld is mijn klaslokaal

René Berends

Als Parkhurst in 1925 op haar school in New York terugkomt van een studiereis naar China is ze zo vol van alles wat ze gezien heeft dat de school een geheel Chinese aankleding krijgt. De vloer wordt groen geverfd, er wordt een groot Boeddhabeeld geplaatst, er komt een azuurblauwe meditatiekamer en langs de wanden worden kleden met galopperende paarden gehangen. De kinderen luisteren naar Chinese verhalen en praten, schrijven en rekenen ook over China!

Het is een voorbeeld uit Parkhursts praktijk, waarbij ze de wereld de school binnenhaalt. Er zijn meer van zulke voorbeelden. Veel maatschappelijk succesvolle mannen en vrouwen uit New York worden gevraagd om gastlessen te geven. Parkhurst neemt zelfs kunstenaars aan als docenten, ook al hebben ze geen enkele opvoedkundige of onderwijskundige opleiding genoten. Het zijn wel mensen die leerlingen kunnen inspireren.

Voor haar moet de school een 'life-like experience' zijn (Dorothy R. Luke, n.d.). En dat doe je dus onder andere door 'de wereld de school binnen te halen'.

Binnen de reformpedagogiek is kritiek op de 'oude school' alom. Hoe kun je ook bedenken dat het handig is om kinderen 'op te sluiten' in schoollokalen met hoge kozijnen, voorzien van matglazen ramen, zodat

ze niet naar buiten kunnen kijken, om ze daar dan te vertellen hoe de buitenwereld er uitziet. Célistin Freinet gaf al aan: mijn kinderen houden niet van school, maar wel van leren. Dus nam hij de kinderen mee naar buiten, naar de echte wereld. De wereld is mijn klas-

lokaal, is dan ook een veel geciteerde uitspraak van Freinet. Ook voor Parkhurst is 'echt ervaren' de meest effectieve vorm van leren. Ze is enthousiast over tek-

sten van Emerson die veel over 'experience' schreef, al stelt Van der Ploeg (2010) wel de vraag of ze die teksten helemaal begrepen heeft. Leren in de echte wereld maakt leren voor kinderen aantrekkelijk. "Experience is the best and indeed the only real teacher." Volgens Parkhurst is er niets leerzamer. Echt leren is ervaren. 'Real Experiences' laat Parkhurst haar kinderen regelmatig buiten school opdoen. In het midden van de jaren dertig ontwikkelt ze voor haar eigen school een geheel nieuw curriculum voor de lessen 'social sciences'. De projecten met realistische en uitgebreide groepsopdrachten brengen haar 'high-school-girls' tot op het stadhuis en in de achterbuurten van New York. De kinderen worden de stad in gestuurd om onderzoek te doen.

Daltononderwijs is dus proefondervindelijk onderwijs. Kinderen zijn daarvoor ook zeer gemotiveerd. Parkhurst wijst erop dat dat ook precies is wat kinderen willen: ervaren! Optimistisch stelt ze dat kinderen willen leren en doen, zich willen ontwikkelen. Ze willen vooral voor het 'echte': samen uitproberen en experimenteren, langs de weg van proefondervindelijk verkennen in levensechte, authentieke situaties met zinvol werk. Vaak waren er ook leerlingen van de NYDS in het nabij gelegen Central Park te vinden voor allerlei experimenten en onderzoeken.

In de geest van Freinet, maar dus ook in die van Parkhurst, kunnen leraren hun leerlingen opdrachten laten uitvoeren in de omgeving van de school, op straat, in de buurt en op weg van huis naar school. Maak eens een leeswandeling naar de buurtsuper of laat kinderen eens een onderzoek doen in de omgeving van de school of in een museum in de buurt, of regel voor bovenbouwers een stagedag bij een bakkerij of op het stadhuis. Het onderwijs wordt op slag betekenisvol en functioneel.

Er is altijd wel de vraag hoe het effectief en efficiënt georganiseerd kan worden. Idealen moeten ook wel reëel blijven. Daar had Parkhurst zelf wel een probleem mee. Ze vond vaak dat alles maar moest gebeuren, in het belang van de vorming van de kinderen. Vaak kreeg ze het geld ook nog bij elkaar om die idealen te realiseren. Maar een reis met leerlingen vanuit New York aan de oostkust naar de Rocky Mountains aan de westkust vond het schoolbestuur van haar school toch een stap te ver.

Literatuur

Dorothy R. Luke (n.d.). *Oasis*. Epilogue, p. 3.

Van der Ploeg, P. (2010). *Dalton Plan: oorsprong en theorie van het daltononderwijs*. Deventer: Saxion Dalton University Press.

Rocky Mountains
Beeld: auteur.